

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] gulæ species conuenienter assignentur? 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

& principaliter secundum materiam, in qua peccatur. Et secundum hoc, peccata quæ sunt circa res diuinas, sunt maxima. Vnde secundum hoc, vitium gula non est maximum. Est enim circa ea quæ ad sustentationem corporis spectant. Secundo autem ex parte peccantis. Et secundum hoc, peccatum gula magis alleuiatur, quàm aggrauatur: tum propter necessitatem assumptionis ciborum, tum etiam propter difficultatem discernendi & moderandi id quod in talibus conuenit. Tertio verò modo ex parte effectus consequentis. Et secundum hoc, vitium gula habet quamdam magnitudinem, in quantum ex ea occasionantur diuersa peccata.

Ad primum ergo dicendum, quòd illa pena retribuntur magis ad vitia quæ sunt consecuta ex gula, vel ad gula radicem, quàm ad ipsam gulam. Nam primum homo expulsus est de paradiso propter superbiam, ex qua processit ad actum gula. Diluuium autem & pena Sodomorum, sunt inducta propter peccata luxurie procedentia ex gula occasionaliter.

Ad secundum dicendum, quòd ratio illa procedit ex parte peccatorum, quæ ex gula oriuntur. Non autem oportet quòd causa sit potior, nisi in causis per se. Gula autem non est causa illorum vitiorum per se, sed quasi per accidens & per occasionem.

Ad tertium dicendum, quòd gulosus non intendit suo corpori nocumentum inferre, sed in cibo delibetuari. Si autem nocumentum corporis sequatur, hoc est per accidens. Vnde hoc non directè pertinet ad grauitatem gula; cuius culpa tamen aggrauatur, si quis corporale detrimentum incurrat propter immoderatam cibi sumptionem.

717

I. 2. q. 71
a. 9. con.
¶ ad 3.
¶ 4. dis.
19. q. 3.
ar. 4.

ARTIC. IV.

Vtrum conuenienter species gula distinguantur secundum has quinque conditiones: praeproperè, lauitè, nimis, ardentè, studeisè?

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quòd inconuenienter species gula distinguantur à Grego.

30.

30. Moral. * dicit, Quinque modis nos gula vitium tenet. Aliquando namque indigentia tempora preuenit, aliquando lautiores cibos querit, aliquando quæ sumenda sunt, præparari accuratius appetit, aliquando in ipsa quantitate sumendi, mensuram refectiois excedit, aliquando ipso actu immensi desiderij aliquis peccat. Et continentur in hoc versu,

ca. 17. a princ.

Præpropere, laute, nimis, ardens, studiosè.
Prædicta enim diuersificantur secundum diuersas circumstantias. Sed circumstantia cum sint accidentia, actuum, non diuersificant speciem. Ergo secundum prædicta non diuersificantur species gulæ.

¶ 2 Præterea, Sicut tempus est quædam circumstantia, ita & locus. Si ergo secundum tempus vna species gulæ accipitur, videtur quod pari ratione secundum locum & alias circumstantias.

¶ 3 Præterea, Sicut temperantia obseruat debitas circumstantias, ita etiam & alia virtutes morales. Sed in vitijs, quæ opponuntur alijs virtutibus moralibus, non distinguuntur species secundum diuersas circumstantias. Ergo nec in gula.

SED contra est verbum Greg. inductum*.

Ibidem. ar. 1. huiusmodi quas.

RESPONDEO dicendum, quod sicut dictum * est, gula importat inordinatam concupiscentiam edendi. in esu autem duo considerantur, scilicet ipse cibus, qui comeditur; & eius comestio. Poteest ergo inordinatio concupiscentiæ attendi dupliciter. Vno quidem modo, quantum ad ipsum cibum, qui sumitur. Et sic quantum ad substantiam vel speciem cibi querit aliquis cibos lauros, idest pretiosos. Quantum ad qualitatem, querit cibos nimis accuratè præparatos, idest, studiosè. Quantum autem ad quantitatem, excedit nimis in edendo. Alio verò modo attenditur inordinatio concupiscentiæ quantum ad ipsam summptionem cibi, vel quia præuenit debitum tempus comedendi, quod est præpropere; vel quia non seruat modum debitum in edendo, quod est ardens. Ipsi* verò comprehendit primum & secundum sub vno,

elicitur ex lib. 2. de sum. bono c. 22 non procul a fin. c. 42.

dicens, quòd gulofus excedit in cibo fecundum quid, quantum, quomodo, & quando.

Ad primum ergo dicendum, quòd corruptio diuerfarum circumftantiarum facit diuerfaspecies gulae, propter diuerfa motiua, ex quibus moralium species diuerfificantur. In eo enim qui quatit lautos cibos, excitatur concupifcentia ex ipfa specie cibi. In eo uerò qui præoccupat tempus, deordinatur concupifcentia propter impatientiam moræ. Et idem patet in alijs.

Ad fecundum dicendum, quòd in loco & in alijs circumftantijs, non inuenitur aliud differens motiuum pertinens ad uſum cibi, quod faciat aliam ſpeciem gulae.

Ad tertium dicendum, quòd in quibuſcumque alijs uitijs diuerſæ circumftantia habent diuerſa motiua, oportet accipi diuerſas ſpecies uitiuorum ſecundum diuerſas circumftantias. Sed hoc non contingit in omnibus, ut ſupra dictum eſt †.

ARTIC. V.

Virum gula fit uitiu capitale?

† ad 2. ar
gum. &
1. 2. q. 72
art. 9.

718
Mal q 8.
a 1. con.
10 3 &
ad 9. &
q. 13. a. 3
con. &
q. 14. a. 4

Ad quintum ſic proceditur. Videtur, quòd gula non fit uitiu capitale. Vitiu enim capitalia dicuntur, ex quibus alia oriuntur ſecundum rationem cauſæ finalis. Sed cibus circa quem eſt gula, non habet rationem finis: non enim propter ſe quatitur, ſed propter corporis nutritionem. Ergo gula non eſt uitiu capitale.

¶ 2 Præterea, Vitiu capitale aliquam principalem litatem habere uidetur in ratione peccati. Sed gula non competit gula, quia uidetur eſſe ſecundum ſuum genus minimum peccatorum, utpote plus appetit quans ad id quod eſt ſecundum naturam. Ergo gula non uidetur eſſe uitiu capitale.

¶ 3 Præterea, Peccatum contingit ex hoc, quòd aliquis recedit à bono honeſto, propter aliquid utile præſenti uitæ, vel delectabile ſenſui. Sed circa bona qua habent rationem utilis, ponitur vnum tantum uitiu